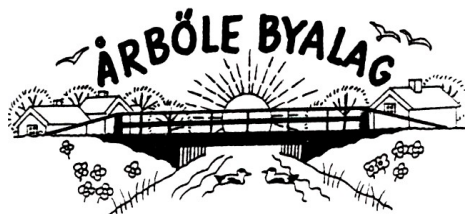

ÅrböleNytt

**Info-blad till alla boende i Årböle Rote/och andra
intresserade**
februari 2011

Ordföranden har ordet

Senaste nytt

Den årligen återkommande sportlovsaktiviteten som vi i år hade tänkt bli curling, har vi tyvärr tvingats ställa in då det visat sig mycket svårt att få tillgång till någon bana att spela på. Vi har därför beslutat att försöka göra en påsklovs aktivitet i stället.

Mer om detta i nästa **ÅrböleNytt**

Bredband

Vi har inte fått något svar på vår skrivelse. Däremot så kunde vi den 12 januari läsa i Arbetarbladet att det skulle kosta miljontals kronor att uppgradera vår station, vilket naturligtvis inte alls är sant. Jag har varit i kontakt med kommunens IT-samordare för att tillsammans med Skanova få till en inventering av vår station, för att konstatera vad vi har där. Det har ännu inte kommit till skott.

Hjärtstartare

Byalaget har på inrådan av vår medlem Per-Gunnar Wahlgren beslutat att ansöka om en kostnadsfri hjärtstartare från Civilförsvarsförbundet. Det delas ut ett begränsat antal så vi får hålla tummarna för att vi får en. Om så sker är tanken att hjärtstartaren kommer att placeras i ett uppvärmt skåp i vår skolbussskur i byn. Den kommer då att vara tillgänglig för alla dygnet runt.

Vi har åter fått en riktig vinter med mycket snö och tidvis sträng kyla, vilket märks, inte minst i vedbon. Våra vilda djur har det tufft så jag har dagligen besök av 7 st. rådjur vilka låter sig väl smaka av hästfoder (pellets) som jag lägger ut. Kan tänka mig att även haren är där och smaskar.

Sverker Sjöqvist

ÅRBÖLE BYALAG

Medlemsavgiften är 150 kr för familj och 100 kr för enskild medlem. Stöd Årböle Byalag genom att bli medlem. Betala gärna till bankgiro, men det går också bra att betala direkt till kassören.

Besök gärna Byalagets hemsida
www.arbole.se

ordf. Sverker Sjöqvist
tel. 0294-340 10
sekr. Anneli Olarsbo
kassör: Bo Sundberg
Handelsbanken bg.nr: 5006-2397

Lite Rotehistoria

Stenmo, efter Ulla Holms forskning, forts.
från föregående **ÄrböleNytt**, som
slutade med Jan Anderssons död 1864.

20 år tidigare hade Jans son Anders tagit över som frälsebonde på Stenmo. Han hade gift sig med Anna Cajsa Ersdotter från Kärven. De hade fått tre barn, två flickor och en pojke. Anna Cajsa dog 1850 i lungdot, hon var endast 33 år. Anders blev ensam med de små barnen. I bouppteckningen efter henne får man bl.a. reda på hur många djur det fanns på gården. Även deras namn räknades upp: 1 häst Spring, 1 häst Brunte 4 år, 1 sto Röda, 1 föl 1½ år Grälle, 8 kor med namn som Lucia, Molik, Jämsa, Grannlåt, Eppla, Brunetti och Krusa. 3 kvigor, 3 tjurar, 5 gamla får, 7 lamm, 1 svin och 2 kultingar.

Redan året därpå gifte Anders om sig med Katarina Olsdotter från Forsmark. De fick inga barn tillsammans.

År 1839 begärde bönderna i Göksnåre by laga skifte. Det berörde inte Stenmo som är en ensamgård och redan hade sina ägor i ett skifte.

Brukets avräkningsböcker vittnar om att Anders är intresserad av bygge och smide. Han tar ut en hel del järn varje år, stångjärn, järnplåtar och bandjärn. Tegelsten tar han ut i omgångar, 600 st i taget, samt kalk och spik, 4000 st. bör ha räckt en bit.

Han hjälper andra med byggnationer, ladugårdar och stugbyggningar. För detta får han ersättning av bruket.

År 1863 bygger han ett nytt bostadshus på Stenmo (troligen det som står där idag). Han tar ut 1200 tegelstenar, 18 fjärdingar kalk, ett par tusen spik i olika dimensioner, järn och järnplåtar. För detta betalar han

27,62 Rd men bruket ger honom "accord i egen byggning" med 26 Rd.

Anders gör man- och ökedagsverken åt bruket. Han forslar malm, stångjärn, spannmål och bräder till Ångskär och tackjärn därifrån. En udda inkomst får Anders för 4 ryssar mossa, dessutom kör han grus, 66 skeppund sammanlagt och ett år gör han 11 dagsverken på "Bölelinjen", d.v.s. rensning av Böleån.

Den största inkomstkällan är dock kolningen som resulterar i att han levererar 60-70 läster träkol till bruket varje år. Efter 1861 tillkommer "koljern derå". Det är ett extra tillägg för frakten. Något år levererar han även kol till Forsmarks bruk.

Anders fick lunginflammation 1872 och dog, 57 år gammal. Catarina står som ansvarig för Stenmo åren 1873-74. Hon levererade skattekol och överkol till bruket som förut. Troligen hade hon hjälp av Anders måg, frälsebonden Eric Hålldin i Malen, som gifte sig med dottern Anna Lovisa 1865.

De flyttade till Stenmo 1875 och tog över ansvaret för gården. De hade tre barn med sig och kom att få ytterligare tre.

Brukets avräkningsböcker visar att Eric kolar skattekol och överkol omkring 85 läster per år, får lön för foror med kol till Tobo och tackjärn därifrån, stångjärn och "Stockholmsved" till Ångskär, grus från Röngrund, vindfällan, löv och kastved m.m. dessutom gör han 50 mansdagsverken och 20 ökedagsverken per år.

År 1884 köpte Eric en skattegård om 1/4 mantal i Slada av en svåger och familjen lämnade Stenmo. Catarina flyttade till Forsmark därifrån hon kom en gång. Där dog hon i "vattusot" nästan 79 år 1889.

En ny släkt och en ny frälsebonde övertog Stenmo. Han hette Erik Gustaf Jansson och var född i Hållnäs men arbetade som dräng i Gjellsbo i Forsmarks socken. Hans hustru hette Anna Stina Blom och var född i Österlövsta. Hon hade

arbetat som piga i Magön. De gifte sig 1863 och fick tre barn, alla födda i Forsmark.

Erik Gustaf började sin tid med en skuld på 440 kronor till bruket. En skuld som han betalade av på fem år och hade snart ett tillgodohavande på 369 kronor. Som sina företrädare arbetade han hårt med kolningar och diverse forkörningar till bruket, till och från Tobo och till Ångskär. Det är dagsverken både mans- och öke- varje år.

Brukets avräkningsböcker kan berätta.

*Forts. och slut i nästa **ÅrböleNytt***